

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Saksb.: Geir Einar Sund
e-post: fmnogsu@fylkesmannen.no
Tlf.: 75547885
Vår ref.: 2014/3821
Deres ref.: 07/1191
Vår dato: 06.06.2014
Deres dato: 11.04.2014
Arkivkode: 421.53

Høringsuttalelse – Ny forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier, samt endring i forskrift for tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Landbruks- og matdepartementet har i brev av 11.04.2014 sendt forslag til ny forskrift ut på høring og bedt om innspill på endringer.

Fylkesmannen i Nordland har følgende innspill til de enkelte bestemmelser i forslaget:

§ 1-2. Definisjoner

«Landbruksvirksomhet» i forslaget § 1-2 bokstav b) er gitt en noe videre definisjon enn «landbruksformål» i gjeldende forskrift. Det fremgår av høringsbrevet at «Landbruk Pluss» vil være en rettesnor for en avgrensning av begrepet, og det er gitt eksempler på dette.

Fylkesmannen i Nordland er enig i at «Landbruk Pluss» kan være med i vurderingen av den økonomiske nytten av en landbruksvei, men «Landbruk Pluss» kan ikke alene være grunnlag for veien. Det bør ikke åpnes for å bygge veier som kun har «Landbruk Pluss» som formål.

Over tid kan det være en fare for «uthuling» av forskriften dersom «Landbruk Pluss» i for stor grad er grunnlaget for landbruksveier. De tunge veianleggene som skal støtte bærebjelkene i landbruket (jord og skog) kan bli skadelidende grunnet mulig økt kritikk av begrepet «landbruksveier».

Vi mener at en med forslaget åpner for å etablere landbruksveier hvor det vil kreves dispensasjon fra forbudet mot motorferdsel i utmark for at kjøring med formål knyttet til «Landbruk Pluss» skal kunne skje. Dette mener vi vil være uheldig, og vanskelig for brukerne av veien å forholde seg til. Vi forutsetter at det når det gjelder dette foretas nødvendige avklaringer med Miljødirektoratet/Klima- og miljødepartementet.

§ 1-3. Virkeområde

Når det gjelder virkeområde og hvilke tiltak forskriften ikke skal gjelde for, er det gjort noen språklige endringer som får praktiske konsekvenser for bruken av forskriften. Begrepet «enkle driftsveier» er endret til «veitiltak». Vi synes ikke dette bidrar til enklere og tydeligere forskrift.

Det må i forskriften og veiledningen til denne komme klart frem at unntaket bare gjelder mindre veiltak som er midlertidige og nødvendige i skogsdrift. At det typisk er snakk om tilførselsveier til hovedvegnettet som kun skal benyttes under korte perioder når driften pågår og det ikke er behov for anlegging av vei som sådan. Vi mener at 1-metersgrensen når det gjelder avvik fra opprinnelig terrengnivå bør beholdes, for å unngå at skjønnsrommet ut fra forskriftsteksten blir for stort.

§ 2-3. Innholdet i søknaden

Når søkeren på forhånd skal underrette de som blir berørt av veiltaket, jf. forslagetts første ledd, legger vi til grunn at søker har plikt til å underrette reinbeitedistriktet som rettighetshaver.

Når det gjelder forslagetts tredje ledd, vil vi påpeke at det kan være utfordrende for kommunen som vedtaksmyndighet å være konkret rundt temaet erosjon og skred i forbindelse med landbruksveier. Fokuset på erosjon og skred i forbindelse med landbruksveier har blitt større, men det er ofte snakk om kompliserte årsaksforhold.

§ 3-1. Uttalelser

Fylkesmannen savner en vurdering av vår rolle som klageinstans når det gjelder at vi skal gis anledning til å uttale oss i områder med reindriftsinteresser. Vi forutsetter at departementet i det videre arbeidet med forskriften sier noe om dette.

Som ledd i sakens nødvendige opplysning må kommunen også innhente uttalelse fra det berørte reinbeitedistrikt, jf. § 3-1 første ledd.

Kommunen skal sørge for at saken er så godt opplyst som mulig, og det er i høringsbrevet uttalt at åpenhet og medvirkning i saksbehandlingen kan oppnås ved at kommunen informerer om veiltak på sine nettsider. Dersom det for å få saken tilstrekkelig opplyst er nødvendig med høring, er det etter Fylkesmannens oppfatning ikke tilstrekkelig å bare legge saken ut på kommunens nettsider. Høring bør i tillegg bekjentgjøres på annen måte, f.eks. gjennom annonser i avisen, i tillegg til at de som blir berørt underrettes i henhold til § 2-3.

§ 3-3. Vilkår

Andre ledd i gjeldende forskrift § 3-4 er foreslått tatt bort, samtidig som det i § 2-3 er tatt inn et krav om inntegning av dekningsområde på søknadens kartvedlegg. Det er å anta at dekningsområdet er ment som en viktig saksopplysning for næringsformålet i søknaden, og at eventuelle miljøverdier innen dekningsområdet skal ivaretas i den enkelte skogsdrift. Dette tydelige skillet mellom veibyggingen og skogsdriften kan oppleves som en svekkelse av forskriftens miljøprofil, da det fratår kommunen muligheten til å sette vilkår for skogsdrifta i tilknytning til veibyggingen. Det må i så fall forutsettes at dette er en interesse som blir ivaretatt gjennom bærekraftforskriften.

Vi legger til grunn at kommunen setter nødvendige vilkår for tillatelsen av hensyn til reindriften som «andre interesser som blir berørt av veifremføringen», jf. § 3-3 tredje ledd og § 1-1.

§ 3-4. Melding om avsluttet arbeid og sluttgodkjenning mv.

Det er vår mening at når kommunen skal melde inn vedtak og kartopplysninger om landbruksveier, må det gjøres elektronisk.

Vi mener at mange kommuner ikke har kompetanse til å godkjenne bilveier. I mange kommuner kan det gå mange år mellom hver gang det bygges en bilvei. Det vil derfor være vanskelig for mange å få kompetanse på dette.

Det kan derfor diskuteres om det er fornuftig at forskriften bestemmer at kommunen skal ferdiggodkjenne bilveier. For traktorveier stiller det seg annerledes, der kravene er lettere å forholde seg til, og følgene av feil er mindre.

I Nordland praktiserer vi det slik at kommunen godkjenner alle traktorveier, mens Fylkesmannen skal godkjenne bilveier, med mindre Fylkesmannen bestemmer noe annet. Dette gjelder veier som har fått tilskudd, og Fylkesmannens «instruksjonsmyndighet» er derfor større enn for veier som bygges uten tilskudd. Vi har gode erfaringer med denne ordningen, og ønsker å ha en slik mulighet også etter ny forskrift.

Det fremgår av høringsbrevet at bestemmelsens tredje ledd viderefører gjeldende forskrift § 3-3 sjette ledd. I og med at kravet om oversendelse til Fylkesmannen er flyttet fra bestemmelsen om «vedtakets innhold mv.» til bestemmelsen om «melding om avsluttet arbeid og sluttgodkjenning mv.», kan det imidlertid se ut til at en har sett for seg en endring når det gjelder tidspunktet for å orientere Fylkesmannen. Dette betyr i så fall at Fylkesmannens mulighet til å gripe tidlig inn i saken reduseres, og vi ber om at § 3-4 siste ledd flyttes til § 3-2. Det er etter vår oppfatning viktig at vi får tilgang til vedtakene på et så tidlig tidspunkt.

Med hilsen

Monica Andreassen Iveland
Landbruks- og reindriftsdirektør

Roar Høgsæt
Miljøvernssjef

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.